Llyfr Gweithgareddau

CYNRADD

Nodiadau Athrawon

Mae'r llyfr gweithgareddau yma wedi cael ei greu i helpu disgyblion mewn ysgolion cynradd i ddatblygu sgiliau gwyddoniaeth, mathemateg a Saesneg drwy weithio ar nifer o dasgau neu weithgareddau. Rydym yn gobeithio y bydd dysgwyr yn cael eu hannog i 'liwio'r' tudalennau mewnol ac archwilio'r gweithgareddau eu hunain.

Mae'r ddogfen yma'n darparu 'atebion' ar gyfer y tasgau neu'r gweithgareddau, a hefyd nodiadau ychwanegol defnyddiol i hwyluswyr a/neu athrawon.

West Yorkshire STEM
UNIVERSITY OF LEEDS
ROYAL AIR FORCE

Pen-blwydd Hapus!

Bydd yr RAF yn 100 oed yn 2018. Dyma'r llu awyr hynaf yn y byd. I helpu i ddathlu, maen nhw wedi gwneud llyfr gweithgareddau i chi.

Cymraeg · Mathemateg · Gwyddoniaeth

Cadwch lygad am y rhain – maen nhw'n dweud pa fath o weithgaredd rydych chi'n ei wneud.

Pan fyddwch chi'n gweld hyn mae'n golygu y gallwch chi liwio'r llun.

Dyma Penny a Peter. Maen nhw'n beilotiaid. Mae Penny yn hedfan awyren Typhoon, a Peter yn hedfan hofrennydd Puma.

Allwch chi eu lliwio nhw?

Byddan nhw'n ein helpu ni â rhai o'r gweithgareddau yn y llyfr ...

Chwilair

Cymraeg

Z	D	R	E	D	A	R	R	O	W	S	T	H	J	U
P	G	D	M	M	Y	G	V	F	S	P	A	O	Q	U
C	E	A	Y	U	G	R	Y	P	T	B	J	F	J	N
R	E	I	Z	N	W	K	I	Z	C	N	L	R	Z	T
S	Q	E	L	T	N	T	Z	N	M	P	F	E	O	H
N	N	M	D	O	F	A	I	E	O	Z	V	N	Z	L
U	U	O	U	I	T	E	I	C	U	O	G	N	A	B
L	F	K	R	N	Z	I	S	R	X	C	K	Y	M	X
L	O	E	A	F	D	E	H	R	I	Y	Y	D	H	E
W	H	D	H	Y	Z	Q	L	D	V	E	W	D	P	N
A	G	K	A	H	T	Q	J	M	W	I	P	J	L	F
Z	W	O	N	D	V	J	G	A	W	Y	R	E	N	T
X	U	Y	M	B	K	E	W	M	L	I	V	N	V	X
I	T	G	R	U	I	W	S	E	E	K	A	N	L	G

Chwiliwch am y geiriau isod yn y chwilair. Rhowch gylch am bob gair rydych yn ei weld.

AWYR	AWYREN	MAES
PEIRIANNYDD	PEILOT	SPITFIRE
LLU	HOFRENNYDD	REDARROWS
RHEDFA	TWR	

Allwch chi helpu gyda'r rhain

Llythrennau wedi'u cymysgu

Cymraeg

Mae'r llythrennau sy'n ffurfio'r geiriau hyn wedi'u cymysgu, ac mae'r RAF angen eich help chi i'w rhoi nhw yn y drefn gywir i gael gwybod beth yw'r geiriau.

LOTPIE ..... **Peilot**
Cliw: Rhywun sy'n hedfan awyren

EDDIRIANNYP **Peiriannydd**
Cliw: Rhywun sy'n trwsio ac yn adeiladu pethau

DARHEF ..... **Rhedfa**
Cliw: Llain galed i helpu awyrennau i godi i'r awyr a glanio

NAIAD ..... **Adain**
Cliw: Rhan o awyren

FFIGART ..... **Traffig**
Cliw: Enw arall am awyrennau yn yr awyr

FRONHENYDD **Hofrennydd**
Cliw: Math o awyren

DICO ..... **Codi**
Cliw: Rhywbeth mae awyren yn ei wneud er mwyn mynd i fyny i'r awyr

NALOGI ..... **Glanio**
Cliw: Rhywbeth mae awyren yn ei wneud er mwyn dod yn ôl i'r tir

Awyrennau coll

Mathemateg

Lliwiwch yr awyrennau coll er mwyn i'r Red Arrows allu hedfan mewn siâp diemwnt.

Llythrennau coll

Cymraeg

Dyma Angela. Mae hi'n hedfan awyrennau i'r Llu Awyr Brenhinol. Beth yw enw ei swydd? Llenwch y bylchau.

Pe_i_lot

Beth yw enw ...?

Allwch chi enwi gwahanol rannau o'r awyren?

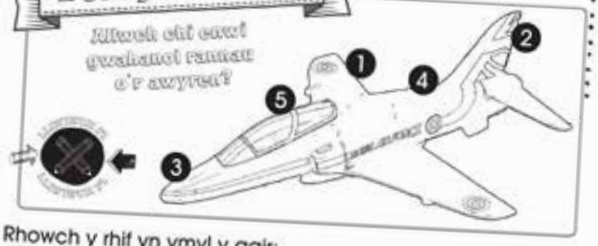

Rhowch y rhif yn ymyl y gair:

3 Trwyn
1 Adain
5 Caban Peilot
2 Cynffon
4 Corff yr Awyren

Swyddi'r RAF

Cymraeg

Tynnwch linell o enw'r swydd i'r offer sy'n cael eu defnyddio i wneud y gwaith.

A Gweithredwr Radar

Peilot B

Meddyg/Achubwr C

Gwyddonydd Cytrifiadurol D

Gweithredwr Cytafrebu E

Rheolwr Traffig Awyr F

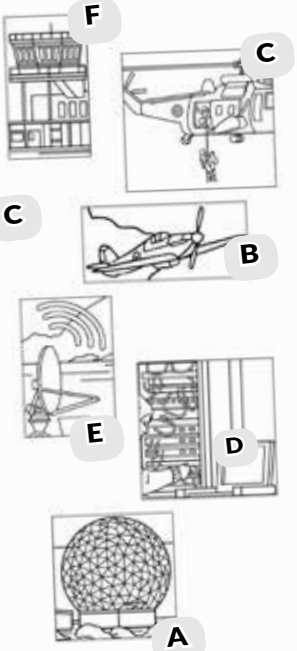

Pellter mwyaf

Gwyddoniaeth

Pa un o'r rhain yw'r un cyflymaf?
Rhowch √ yn y blwch wrth yr un rydych chi'n meddwl sy'n gallu teithio'r pellter mwyaf.

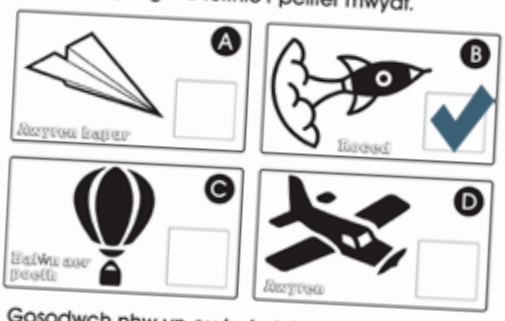

Gosodwch nhw yn eu trefn (o'r rhai sy'n gallu teithio'r pellter lleiaf i'r rhai sy'n gallu teithio'r pellter mwyaf)

C Dyma'r un arafaf

A Mae hwn ychydig yn fwy cyflym

D Mae hwn dipyn mwy cyflym

B Dyma'r un cyflymaf

Faint o Olew?

Mathemateg

Mae'r peiriannydd RAF hwn wedi defnyddio chwarter yr olew sydd yn ei dun wrth wneud awyren yn barod i hedfan. Os oedd y tun yn llawn cyn iddo ddechrau, lliwiwch yr arwynebedd sydd ar ôl.

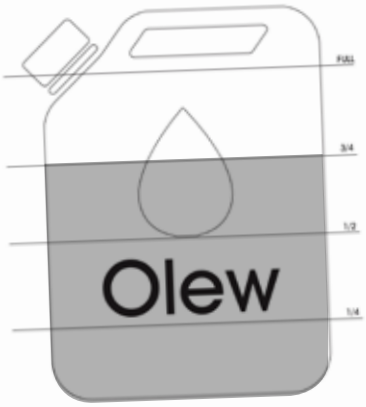

Y Maes Awyr

Cymraeg

Mae'r RAF yn defnyddio eu meysydd awyr arbennig eu hunain i hedfan eu hawyrennau. Maen nhw'n debyg i'r rhai mae pobl yn eu defnyddio pan fyddan nhw'n mynd ar eu gwyliau. Allwch chi gyfateb y lluniau isod â'r geiriau iawn?

RADAR

TŴR RHEOLI

RHEDFA

PELYDR-X

BAG

PASBORT

TOCYNNAU

TEITHIWR

AWYREN

Rhedfa
Radar
Pasbort

Tŵr rheoli
Pelydr-x
Tocynnau

Awyren
Bag
Teithiwr

Penny yn hedfan

Mae Penny y Peilot angen help gennych chi!

Er mwyn cael digon o danwydd i gwblhau'r daith mae angen i fesurydd y tanc tanwydd gyrraedd y marc 4/5ed. Allwch chi ddweud wrth Penny pa awyren i'w defnyddio drwy edrych ar y mesuryddion tanwydd yma?

Mathemateg

Ysgrifennwch y llythyren yn y blwch hwn i ddangos pa awyren ddylai Penny ei defnyddio (yr un sy'n dangos bod y tanwydd yn y tanc yn cyrraedd y marc 4/5ed)

E

Cludo bwyd

Mae'r awyren hon yn cario bwyd. Gall gario digon o fwyd i fwydo 320 o bobl. Faint o awyrennau fyddwn ni eu hangen er mwyn gallu bwydo 1,000 o bobl?

= digon o fwyd i 320 o bobl!

4 Ysgrifennwch yn y blwch hwn faint o awyrennau y byddwn ni eu hangen er mwyn gallu bwydo 1,000 o bobl.

Bydd rhaid cael pedair awyren oherwydd dim ond 960 o bobl fydd 3 yn eu bwydo.

14

Peilotiaid yr RAF

Allwch chi gyfri faint o beilotiaid sydd yn y llun hwn? Ysgrifennwch y cyfanswm yn y blwch.

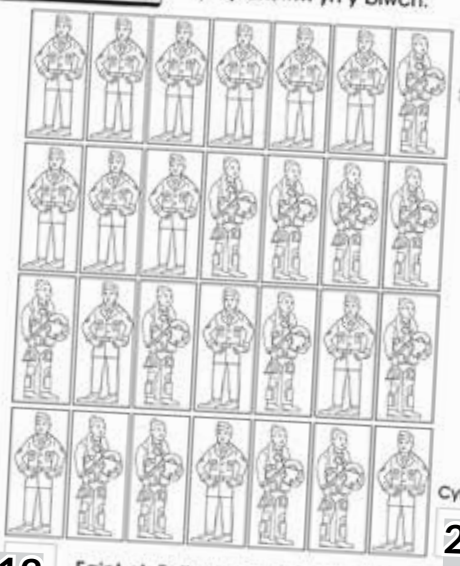

Cyfanswm 28

13 Faint o'r Peilotiaid sy'n Ferched?

15 Faint o'r Peilotiaid sy'n Ddynion?

14 Pe bai hanner y Peilotiaid yn Ferched, faint ohonyn nhw fyddai yna?

15

Cartrefi i hofrenyddion

Mae llun o hangar awyrennau. Mae hofrenyddion yn cael eu cadw mewn hangar pan nad ydyn nhw'n cael eu defnyddio.

Mae lle i 4 hofrennydd ym mhob hangar yn y llun isod. Oes yna ddigon o hangars i gadw pob hofrennydd sydd yn y llun?

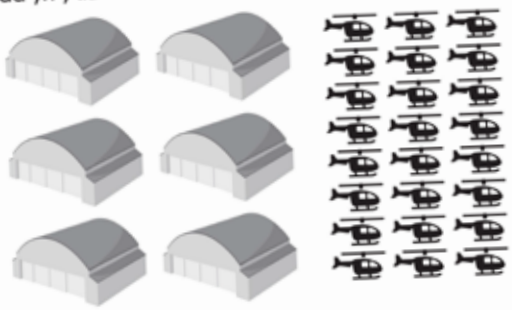

24 Yn y blwch hwn ysgrifennwch gyfanswm y lleoedd yn yr hangars.

Oes Yn y blwch hwn dywedwch a oes digon o hangars ar gyfer yr hofrenyddion ('Oes' neu 'Nac oes').

16

Mae 24 o hofrenyddion yn y llun.

Arwynebau meddal a chaled

Mae arwyneb rhedfa yn galed (fel ffordd) ac mae hynny'n golygu ei bod yn hawdd i awyren lanio arni. Edrychwch ar y rhestr isod, a meddyliwch pa sylweddau neu ddeunyddiau sy'n galed a pha rai sy'n feddal?

Rhowch enwau'r arwynebau meddal yn y blwch hwn:

Tywod, pridd, jeli.

Rhowch enwau'r arwynebau caled yn y blwch hwn:

Creigiau, metel.

Ar ba arwynebau fyddai awyren yn gallu glanio?

Metel. Ni fyddai creigiau'n ddigon llyfn.

17

Datrys codau

Mathemateg 2

COD 1

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M

COD 2

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Z	Y	X	W	V	U	T	S	R	Q	P	O	N
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
M	L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A

COD 3

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
A	J	S	B	K	T	C	L	U	D	M	V	E
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
N	W	F	O	X	G	P	Y	H	Q	Z	I	R

Bydd angen i chi ddefnyddio eich sgiliau i gyd i ddatrys y cod.

Defnyddiwch y cod priodol i ganfod geiriau'r RAF

	U	R	E	P	H	Y	R	F
COD 1	H	E	R	C	U	L	E	S
	G	B	K	S	L	L	M	
COD 2	T	Y	P	H	O	O	N	
	Z	V	M	J	P	A		
COD 3	R	H	E	D	F	A		
	Z	N	B	Q	L	S	M	H	L	M
COD 4	A	M	Y	J	O	H	N	S	O	N

Gwneud codau

Defnyddiwch y codau i amgryptio (codio) y geiriau

	P	E	I	L	O	T				
COD 1	C	R	V	Y	B	G				
	H	O	F	R	E	N	N	Y	D	D
COD 2	S	L	U	I	V	M	M	B	W	W
	S	P	I	T	F	I	R	E		
COD 3	G	F	U	P	T	U	X	K		

Codio â baneri

Semaffor

Mathemateg 2

Ffordd o ddanfon negeseuon drwy ddefnyddio cod sy'n seiliedig ar leoliad y ddwy fraich neu ddwy faner yw semaffor. Mae'n ddefnyddiol iawn os ydych chi eisiau anfon neges at rywun sy'n rhy bell oddi wrthych i allu eich clywed.

Mae gan bob llythyren yn yr wyddor god penodol, fel y gwelwch isod

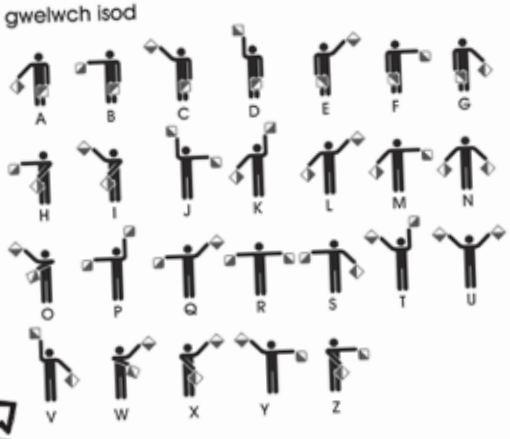

Drwy ddefnyddio'r cod semaffor, allwch chi ddweud beth yw'r neges? Ysgrifennwch bob llythyren i sillafu'r neges.

Y R

A W Y R L U

B R E N H I N O L

Beth sy'n Wahanol?

Mathemateg

Allwch chi weld beth sy'n wahanol yn y ddau lun?

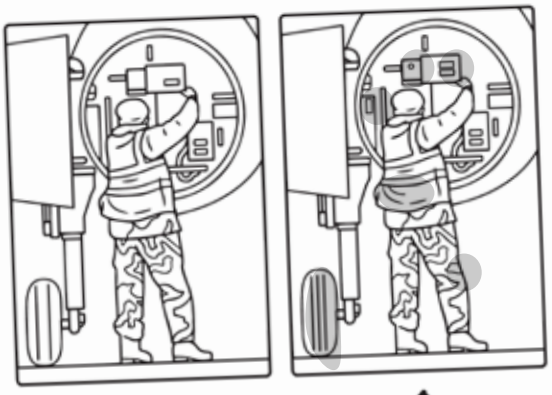

Rhowch gylch am y pethau sy'n wahanol yma.

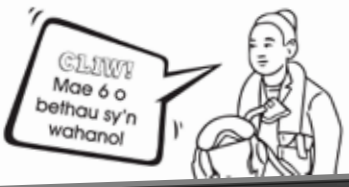

Rhannu

Mathemateg

Mae Penny y Peilot yn cael ei phen-blwydd ac mae hi eisiau rhannu ei chacen pen-blwydd â chynifer o bobl ag sy'n bosibl. Mae'r gacen wedi cael ei thorri'n ddarnau yn barod.

Nifer y darnau: **8**

Nifer y bobl a all gael darn o'r gacen: **8**

Pe bai Penny yn penderfynu rhoi dau ddarn o'r gacen i bawb, faint o bobl fyddai'n gallu cael rhywfaint o'r gacen? (cliw: bydd angen i chi ganfod faint o weithiau y gallwch chi gyfri dau ddarn o'r gacen).

Faint o weithiau allwch chi gyfri dau ddarn: **4**

Faint o bobl allai gael dau ddarn yr un: **4**

Beth yw ei enw?

Cymraeg

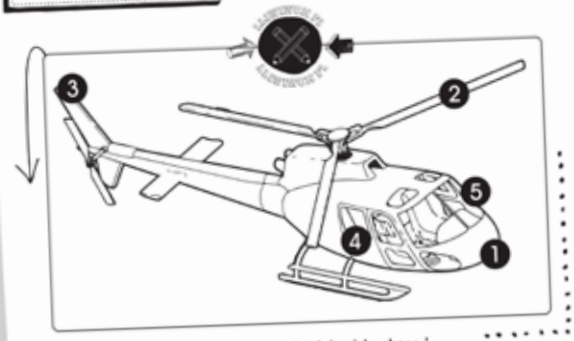

Mae Peter y Peilot eisiau i chi ei helpu i enwi gwahanol rannau o'r hofrennydd. Rhowch y rhif yn ymyl y gair:

- (2) LLAFNAU/ROTORAU
- (5) SGRÎN WYNT
- (4) FFENESTR
- (1) TRWYN
- (3) CYNFFON

Disgrifio Awyrennau

Cymraeg

Mae Penny y Peilot angen help gennych chi!

Allwch chi ddweud o'r disgrifiad, pa fath o awyren mae hi'n ei ddisgrifio?

Rhowch y llythyren gywir wrth bob awyren.

A: Cerbyd hedfan ag adenydd sefydlog.

B: Math o awyren lle mae'r egni'n cael ei gyflenwi gan rotorau

(B) HOFRENNYDD

(A) AWYREN

Wythnos brysur Penny a Peter

Mathemateg

Mae Penny y Peilot a Peter y Peilot wedi bod yn brysur iawn yr wythnos yma. Dydd Llun aeth Penny i fyny i'r awyr 3 gwaith yn ei hawyren jet. Hedfanodd Peter ddwywaith yn ei hofrennydd dydd Llun. Maen nhw wedi cwblhau'r siart ar gyfer dydd Llun (drwy liwio nifer yr awyrennau). Allwch chi gwblhau gweddill y siart iddyn nhw gan ddefnyddio'r wybodaeth maen nhw wedi ei rhoi?

Allwch chi ysgrifennu yn y blwch hwn faint o weithiau y mae Penny y Peilot wedi hedfan ei hawyren yr wythnos hon? **15**

Allwch chi ysgrifennu yn y blwch hwn faint o weithiau y mae Peter y Peilot wedi hedfan ei hofrennydd yr wythnos hon? **15**

Beth sy'n wahanol?

Mathemateg

Allwch chi weld beth sy'n wahanol yn y ddau lun?

Rhowch gylch am y pethau sy'n wahanol yma.

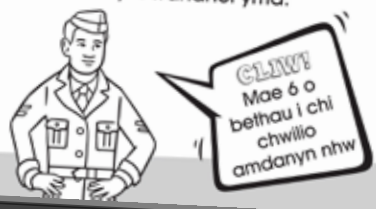

Rhagor o godio â baneri

Semaffor

Mathemateg

Bydd angen i chi edrych yn ôl ar y codau semaffor ar dudalen 20. Mae'r llythrennau i gyd yn sillafu rhywbeth sy'n gysylltiedig â'r Llu Awyr Brenhinol ond dydyn nhw ddim yn y drefn iawn! Gan ddefnyddio'r codau semaffor allwch chi ysgrifennu'r llythrennau a'u haildrefnu i sillafu'r neges?

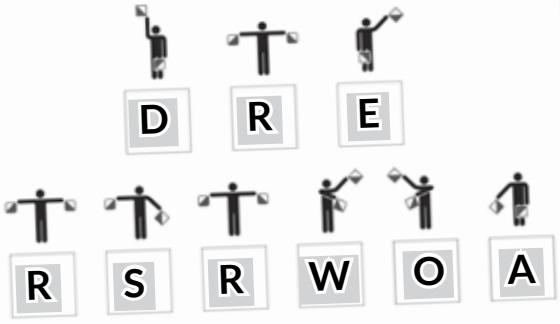

RED ARROWS

Goleuo!

Gwyddoniaeth

Mae Peter y Peilot yn dweud ei bod hi'n bwysig iawn ei fod yn gallu gweld i ble mae'n hedfan yn ei awyren – felly mae ei goleuadau'n ddefnyddiol iawn.

Edrychwch ar y ffynonellau golau yn y llun isod a cheisiwch gyfateb y lluniau a'r geiriau.

A Matshys
B Seren
C Cannwyll
D Lamp
E Tortsh
F Tân
G Bwlb golau

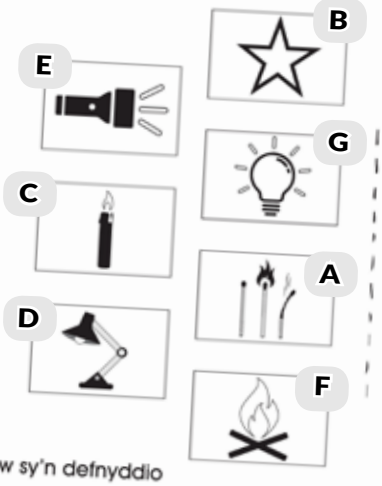

Pa rai ohonyn nhw sy'n defnyddio trydan i gynhyrchu golau?

(D) Lamp, (E) Tortsh, (G) Bwlb golau.

Hedfan fry

Mathemateg

Mae Penny y Peilot angen help gennych chi!

Mae angen iddi lunio siart yn dangos faint o weithiau mae hi wedi hedfan ei hawyren yn ystod yr wythnos.

Aeth i fyny yn yr awyren 3 gwaith dydd Llun, ac mae wedi cwblhau'r siart ar gyfer dydd Llun (drwy liwio nifer yr awyrennau).

Allwch chi gwblhau gweddill y siart iddi hi gan ddefnyddio'r wybodaeth mae hi wedi'i rhoi?

30

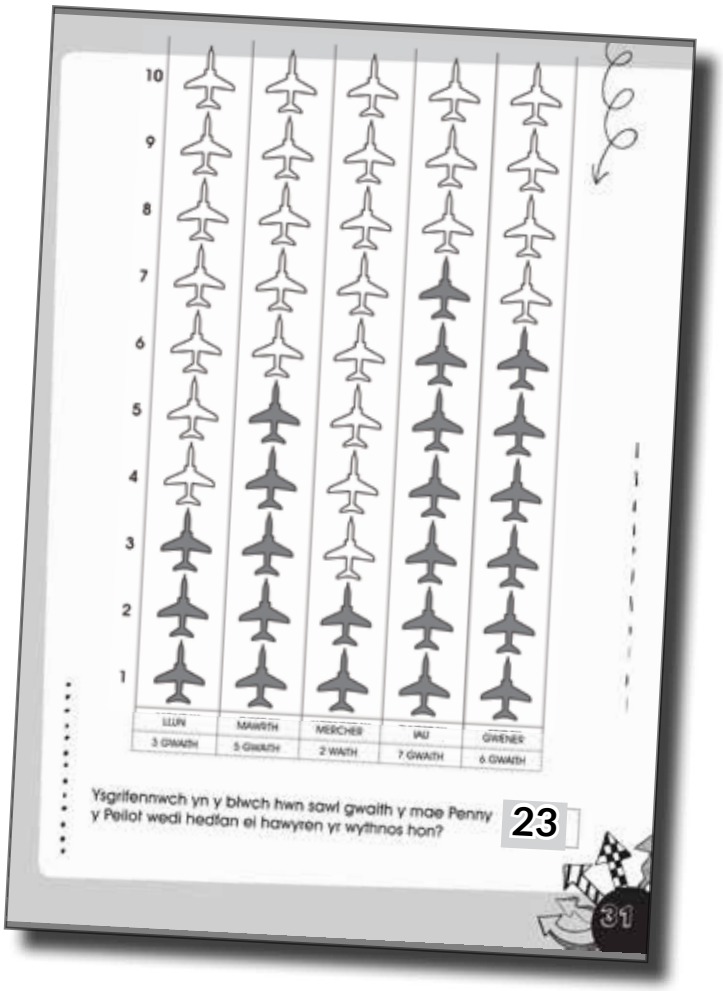

LLUN	MAWRTH	MERCHER	IAU	GWENER
3 GWAITH	5 GWAITH	2 WAITH	7 GWAITH	6 GWAITH

Ysgrifennwch yn y blwch hwn sawl gwaith y mae Penny y Peilot wedi hedfan ei hawyren yr wythnos hon? 23

31